

ISAN Kullanım Kılavuzu 2020

İş Ortaklarımız

ISAN Türkiye

Kuloğlu Mah. Turnacıbaşı Sk.
No:3 Sevim Apt. K:3 D:6 34433
Beyoğlu/İstanbul
+90 212 246 3328
info@isanturkiye.org
www.isanturkiye.org

ISAN International Agency

Cours de Rive, 2
CH-1204 Cenevre / İsviçre
Tel. : + 41 22 545 10 00
Faks: + 41 22 545 10 40
info@isan.org
www.isan.org

Versiyon 2.4 / 5 Eylül 2016

İçindekiler

ÖNSÖZ	04
1. ISAN'A GENEL BAKIŞ	05
2. ISAN'IN YAPISI	08
2.1 ISAN Tanımlayıcısının Genel Yapısı	09
2.2 Basılı Form	09
2.3 İkili Form	10
2.4 XML Formu	10
2.5 URN Formu	10
3. ISAN'IN GÖRSEL-İŞİTSEL ESERLERE VE VERSİYONLARINA UYGULANMASI	11
3.1 Görsel-ışitsel eserler	12
3.2 Bir görsel-ışitsel eserin versiyonları	13
3.3 Dizi veya bölümler halindeki görsel-ışitsel eserler	15
3.4 Bir görsel-ışitsel dizi eserin münferit bölümlerinin kaydı	16
3.5 Karma eserler ve bileşenleri	18
3.6 Görsel-ışitsel eser versiyonlarının kaydı	18
4. ISAN KAYDI	19
4.1 ISAN kayıt sahibi olma başvurusu	20
4.2 Görsel-ışitsel eserlerin tanımlanması için ISAN başvurusunda bulunma	21
4.3 Görsel-ışitsel eser versiyonlarının tanımlanması için ISAN başvurusunda bulunma	23
4.4 "Proje aşamasında (In-dev) ISAN" başvurusu	23
5. ISAN SİCİLİNDE ARAMA YAPMA VE ISAN'I ÇÖZÜMLEME	24
5.1 Kayıtsız okuyucu	25
5.2 Kayıtlı okuyucu	25
5.3 Destekçi okuyucu	25
5.4 Kayıt Yaptıran	25
6. ISAN NUMARASININ GÖRSEL-İŞİTSEL ESERE VEYA VERSİYONUNA SABİTLENMESİ	27
7. ISAN SİCİLİNE ERİŞİM	29

Önsöz

ISAN, görsel-işitsel eserlerin ve versiyonların tanımlanması için bir ISO (Uluslararası Standartlar Örgütü) çalışma grubu (Teknik Komite 46, Alt Komite 9) tarafından geliştirilen isteğe bağlı bir numaralandırma sistemidir. ISAN projesi AGICOA (Görsel-İşitsel Eserlerin Uluslararası Toplu Takibi Meslek Birliği), CISAC (Uluslararası Yazarlar ve Besteciler Toplulukları Konfederasyonu) ve FIAPF (Uluslararası Film Yapımcıları Meslek Birlikleri Federasyonu) tarafından yürürlüğe koyulmuştur ve bu kuruluşların üçü de, görsel-işitsel içerik oluşturma ve yapım konusunda çalışan birçok ulusal ve uluslararası kuruluşu temsil etmektedir.

ISAN, görsel-işitsel eserlerin ve versiyonların tanımlanması için bir ISO (Uluslararası Standartlar Örgütü) çalışma grubu (Teknik Komite 46, Alt Komite 9) tarafından geliştirilen isteğe bağlı bir numaralandırma sistemidir. ISAN projesi AGICOA (Görsel-İşitsel Eserlerin Uluslararası Toplu Takibi Meslek Birliği), CISAC (Uluslararası Yazarlar ve Besteciler Toplulukları Konfederasyonu) ve FIAPF (Uluslararası Film Yapımcıları Meslek Birlikleri Federasyonu) tarafından yürürlüğe koyulmuştur ve bu kuruluşların üçü de, görsel-işitsel içerik oluşturma ve yapım konusunda çalışan birçok ulusal ve uluslararası kuruluşu temsil etmektedir.

ISAN sisteminin temelini oluşturan Uluslararası Standart, 2002 yılında "ISO 15706-1: 2002, Bilgi ve dokümantasyon — Uluslararası Standart Görsel-İşitsel Numarası (ISAN) - 1. Kısım: Görsel-işitsel eser tanımlayıcı" olarak yayınlanmıştır. 2007 yılında ISAN standardı, versiyon tanımlamayı de desteklemek üzere şu şekilde genişletilmiştir: ISO 15706-2: 2007 Bilgi ve belgeler - Uluslararası Standart Görsel-İşitsel Numarası (ISAN) - 2. Kısım: Versiyon Tanımlayıcı. Standardın her iki kısmı da www.iso.org¹ üzerinden İngilizce ve Fransızca olarak satın alınabilir. Bu kısımlar birlikte, tam bir görsel-işitsel içerik tanımlama sistemi oluştururlar.

ISAN internet sitesi (www.isan.org) 2004 yılının Ocak ayında yayınlanmıştır ve ISAN sistemi de ISAN Sicili ile birlikte 2004 yılının Haziran ayında yayınlanmıştır.

Aşağıdaki belgeler ISAN internet sitesinde kamuya açık olarak bulunmaktadır.

- * [ISAN Registration Agency - Terms of Reference](#)
- * ISAN kayıt kuruluşu olma başvurusunda bulunmak için [Expression Of Interest](#)
- * [ISAN Registration Agency - Rules and Procedures](#)
- * [ISAN Data Fields](#) ve [List of Codes](#)

Daha fazla belge ve kaynak için bkz.: www.isan.org/resources/

¹ ISAN 1. Kısım: http://www.iso.org/iso/iso_catalogue/catalogue_tc/catalogue_detail.htm?csnumber=28779
ISAN 2. Kısım: http://www.iso.org/iso/iso_catalogue/catalogue_tc/catalogue_detail.htm?csnumber=35581

ISAN'a Genel Bakış

---

1. ISAN'a Genel Bakış

ISAN, "Uluslararası Standart Görsel-İşitsel Numarası" anlamına gelmektedir (**I**nternational **S**tandard **A**udiovisual **N**umber). Görsel-işitsel endüstrisi tarafından ISO 15706 uluslararası standardı olarak standart haline getirilmiş, isteğe bağlı bir numaralandırma sistemidir.

ISAN temel kodu (ISAN kökü) sabittir; bir eserin dağıtımının tüm aşamalarında değişmeden aynı kalır. İşlemsel sistemlerde veya dijital iş akışı süreçlerinde gerektiği takdirde her bir yeni versiyon, bir "alt numara" (ISAN kodunun son 8 rakamı) ile tanımlanabilir.

ISAN eserin adı, yönetmeni, türü, süresi gibi belirli tanımlayıcı bilgiler (meta veriler) ile bağlantılıdır. ISAN kodu uzun metrajlı filmler, diziler, belgeseller, canlı yayınlar, eğlence programları, kısa filmler, klipler, eğitici yayınlar, multimedya vb. gibi tüm görsel-işitsel eserler ile bunların birçok versiyonu (dublaj, VoD, Yayın, Blu-ray,...), bunlarla yakından ilişkili içerikler (örneğin fragmanlar) veya yakından ilişkili öğeler (örn. film müzikleri, altyazılar) için kullanılabilir.

ISAN kodunun "kök kısmı", bir görsel-işitsel eserin tüm türevlerinde aynı kalırken, "versiyon kısmı" ise farklı kurgular, dil seçenekleri ve tespit edildiği ortam (örneğin: Film Baskısı, DCP, VOD, Blu-ray, DVD, Bantlar, Dijital Dosyalar) gibi versiyon düzeyinde daha ince ayrıntılı tanımlama imkanı sağlar. ISAN kodu ayrıca, MPEG, Windows Media, DVB ATSC, MXF,... gibi temel bazı görsel-işitsel standartlara da entegre edilmiştir.

ISAN fiziksel medyaya, internet üzerinden yayınlara, dijital dosyalara ve barkodlara, basılı yayımlara, ambalajlara, reklamlara ve görsel-işitsel sözleşmelere dahil edilebilir. Bir görsel-işitsel içeriğe (eser veya versiyon) atanan ISAN, tanımladığı içeriğin ticari ömründen (örn. mülkiyet değişiklikleri vb.) bağımsız olarak kalıcıdır.

Standardın yönergeleri ve uygulaması, görsel-işitsel endüstrinin evrimi ve ihtiyaçları doğrultusunda sürekli olarak güncellenmektedir. Esnekliği ve sunduğu evrensel fayda ISAN'ın en güçlü özellikleri arasındadır.

Dünyadaki kültürel çeşitlilik nedeniyle ISAN standardı, Uluslararası ISAN Sistemi ile yerel endüstri arasındaki bağlantıyı sağlayan bölgesel "ISAN Kayıt Kuruluşları" ağı üzerinden yürütülmektedir. Yerel endüstriden destek alan Bölgesel ISAN Kayıt Kuruluşları, ISAN Uluslararası Ajansı (ISAN-IA) tarafından yetkilendirilir. Kayıt Kuruluşları, faaliyet gösterdiği bölgede ve o bölgenin dilinde ISAN Hizmetlerini ve uzmanlığını sunar, yerel beklentileri ve deneyimleri ise küresel ISAN topluluğuna rapor eder.

ISAN kodu, yalnızca ISAN Sistemi üzerinden ve yetkilendirilmiş "Kayıt Kuruluşları" tarafından verilebilir.

ISAN ağı, AGICOA, CISAC ve FIAPF birlikteliği ile kurulan bir Uluslararası Ajans olan ISAN-IA tarafından yürütülmektedir.

Halihazırda yaklaşık 1 Milyon adet görsel-işitsel içeriğe ISAN numarası atanmıştır.

ISAN kaydı bir veya daha fazla eser için çevrimiçi olarak yapılabilir. Toplu ISAN tahsisleri ise Excel / CSV veya XML dosyaları veya API çağrıları yoluyla kolayca yapılabilir. ISAN Rest API, basit bir entegrasyon ile üçüncü taraf uygulamalarının (örn. işlem sistemleri, dijital iş akışları) otomatik kayıt, sorgulama ve ISAN aramaları (çözümlemeleri) yapabilmesini sağlar.

ISAN, eserleri ve eserlerin tüm versiyonlarını (farklı dil seçenekleri, kurgular, formatlar, mecralar) yapım, dağıtım ve tüketim aşamalarında olmak üzere, ticari ömürleri boyunca, her daim ve tüm şekillerde tanımlama imkanı sunar.

Kısacası ISAN herkes içindir: yapımçılar, yazarlar, yayıncılar, telif toplayan kuruluşlar, satış şirketleri, hak sahipleri, dijital platformlar ve diğerleri.

---

1. ISAN'a Genel Bakış

ISAN'ın Faydaları

ISAN, görsel-işitsel içeriklere ilişkin bilgilerin elektronik olarak paylaşılabilmesi için bir zemin sunmaktadır. Sektör genelinde paylaşılan benzersiz bir tanımlayıcının olmaması durumunda, sistemin / kullanıcıların birbirleri arasındaki iletişimi verimli bir şekilde geliştirebileceği bir standarda da oluşmamaktadır. ISAN, bir eserin veya eserin bir versiyonunun çok çeşitli uygulamalar için kesin olarak tanımlanabilmesini sağlar.

- Her ISAN'ın amacı, her türlü görsel-işitsel eser ve türetilmiş tüm versiyonları için **benzersiz bir uluslararası tanımlayıcı** görevi görmektir. Görsel işitsel eserler ve ilgili versiyonları aynı kök kısmını paylaşır. ISAN, tümü merkezi bir arşivde (ISAN Sicili) barındırılan açıklayıcı bilgilere (meta veriler) bağlıdır.
- ISAN tanımlayıcıları **ISAN Sicili** olarak adlandırılan **merkezi bir veritabanından** tahsis edilir. Her görsel-işitsel eserin (veya versiyonun) kendine özel tek bir ISAN'ı vardır. Her ISAN yalnızca bir görsel-işitsel eseri (veya bir versiyonu) tanımlar. ISAN **sabit ve kalıcı bir tanımlayıcıdır**.
- ISAN, **her türlü görsel-işitsel eser ve versiyonları** için, örneğin, dil seçenekleri, kurgu versiyonları, alıntılar, klipler, medya uygulamaları ve dijital şifrelemenin yanı sıra, film müzikleri, yayın metnini altyazılama, kutulu setler gibi yakından ilişkili içeriklere de uygulanabilir.
- ISAN, Uluslararası Standartlar Örgütü (ISO) tarafından içerik sahipleri, yayıncılar, medya şirketleri ve standart örgütlerince tanımlanan **dijital devrimin** gereksinimlerini karşılamak üzere tasarlanmıştır.
- Kullanıcılar (kayıt sahibi ve yararlanan) ISAN ile ilgili açıklayıcı bilgiye her zaman **çevrimiçi olarak erişebilirler**. API'ler ve toplu işlemler, mevcut sistemlere ve süreçlere erişim ve verimli bütünleşme sağlar.
- ISAN özellikle dijital ortamda sağladığı **etkili envanter yönetimi** ile kayıt sahiplerine yardımcı olur.
- ISAN'ın kullanım günlüklerinde (yayın, dijital platformlar vb.) listelenmesi sayesinde kullanım takibi kolaylaştırılır. Tamamen dijital bir ortamda, **ISAN eserle bütünleşmiş durumdadır**.
- ISAN kullanımı hakların kayıt altına alınmasını kolaylaştırırken toplu hak yönetiminde, zaman ve maliyet açısından önemli tasarruflar sağlamaktadır. Telif toplayan kuruluşların hak bedellerini daha hızlı, daha güvenilir ve verimli bir şekilde dağıtabilmesini sağlar.
- ISAN, sistemler ile veritabanları arasında **elektronik bilgi alışverişini** kolaylaştırır.
- ISAN dijital dünyadaki içerik kullanımının daha iyi takip edilebilmesini sağlar ve böylece korsanla mücadele konusunda yardımcı olur.
- ISAN Sicilindeki ISAN kodları, **çözümlenebilir** ve görsel-işitsel e-ticaret ortamında kullanılabilir.
- **Kâr Amacı Gütmez**: ISAN bir ISO mülkiyetidir. ISO, ISAN-IA ve ISAN Kayıt Kuruluşlarını, ISAN standardını maliyet kurtarma esasına göre uygulamak ve ISAN hizmetleri için makul ücretler fatura etmek konusunda sözleşme ile yükümlü kılar.
- ISAN Kullanım Koşulları, **ISAN kodlarının** ticari ve ticari olmayan amaçlar için **kısıtlama olmaksızın kullanılmasına ve dağıtılmasına** olanak tanır.
- **ISAN tanımlayıcıları kamuya açıktır**, mevcut bir ISAN kodunu kullanmak için abone olmaya ve üyelik ücreti ödemeye gerek yoktur.

ISAN'ın Yapısı

---

2. ISAN'ın Yapısı

2.1 ISAN TANIMLAYICISININ GENEL YAPISI

ISAN insanlar tarafından okunmak ve bilgi sistemleri tarafından işlenmek üzere, 24-bit onaltılı sayı olarak (0 - 9 arası rakamlar ve A - F arası harflerden oluşan) veya 96-bit ikili sayı olarak tasarlanmıştır. ISAN'ın yapısı, görsel-ışitsel tedarik zincirinin çeşitli ihtiyaçlarını karşılamak üzere tasarlanmıştır ve numaralandırma şekli milyarlarca farklı eser adının tanımlanmasına imkan verecek şekilde düzenlenmiştir, dolayısıyla en az yüz yıl boyunca görsel-ışitsel yapımların ihtiyaçlarını karşılayabilecektir.

ISAN numarası üç bölümden oluşur:

- * ilk 12 basamak "kök" kısmı,
- * sonraki 4 basamak dizi şeklinde bir eserin bölüm veya kısımlarını,
- * son 8 basamak ise eserin versiyonlarını gösterir.

Bir ISAN'ın kök ve bölüm kısımlarını temsil eden ilk 16 hane, eserin versiyonlarından bağımsız olarak aynı kalır - eser için versiyonlar oluşturuldukça yalnızca son 8 hane değişir.

ISAN numarasının 17. ve 26. basamakları, herhangi bir yazım hatasından kaynaklanabilecek hatalara karşı koruma sağlayan kontrol karakterleridir. Kontrol karakterleri bilgisayar algoritması tarafından otomatik olarak atanır.

ISAN numarası, bölümlerden oluşmayan (örn:uzun metrajlı film) tekil bir bağımsız görsel-ışitsel esere tahsis edildiğinde, bölüm kısmı 4 tane sıfırdan (0000) oluşacaktır.

ISAN numarası, dizi formatındaki bir görsel-ışitsel eserin bir bölümüne tahsis edildiğinde ise, bölüm kısmı dizinin kayıtlı bir bölümünü tanımlamak için kullanılır (0001; 0002; 0003 gibi). Bu durumda bölüm kısmı asla 4 tane sıfırdan oluşmaz.

Eserin versiyonu yoksa, ISAN'ın versiyon kısmına 0 değeri atanır (yani 0000-0000).

Versiyon bölümündeki ilk dört bitin 1111 olduğu (yani onaltılık değerde F) durumlar özel kullanım için ayrılmıştır ve bunlar ISAN Sicilinde yer almaz. ISAN numarasının bu versiyon kısmı, yalnızca dahili uygulamalar için ayrılmıştır (örneğin, bir versiyonun vizyon öncesi dahili kurguları takip edebilmek için). ISAN "versiyon kaydı sahibi" tarafından belirlenen bu kısım, ISAN merkezi sistemine kayıt ettirilmez. Dahili olarak tanımlanan böyle bir kısma sahip ISAN kodları, diğer uygulamalar için otomatik olarak geçersiz sayılacağı için haricen kullanılmaz.

2.2 BASILI FORM

ISAN numarası yazdırıldığında ya da insan gözünün göreceği herhangi bir şekilde görüntülendiğinde başında daima "ISAN" öneki ve iki kontrol karakteri içerir., Bir ISAN numarasının doğru yazıldığından emin olmak için aşağıdaki kurallara uyulmalıdır:

- * Numaranın önünde "ISAN" ifadesi yer alır (önek) ve ardından bir boşluk bırakılarak rakamlar sıralanır;
- * İlk 16 hane, her biri bir boşluk veya tire ile ayrılmış olan ve sonrasında bir kontrol karakteri içeren 4 basamaklı 4 parçaya ayrılır;
- * Sonraki 8 haneli versiyon kısmı ise, bir boşluk veya "-" ile ayrılmış olan ve sonrasında bir kontrol karakteri içeren 4 basamaklı 2 parçaya ayrılır.

ISAN'ın görsel-işitsel eserlere ve versiyonlarına uygulanması

---

3. ISAN'ın görsel-işitsel eserler ve versiyonlarına uygulanması

3.1 GÖRSEL-İŞİTSEL ESERLER

ISAN, ISAN, görsel-işitsel bir eseri: "sesli veya sessiz, birbiriyle ilintili bir dizi görüntüden oluşan ve ilk veya müteakip tespit ortamından bağımsız olarak hareketli bir görüntü halinde çeşitli cihazlar yardımıyla görüntülenebilen bir çalışma" olarak tanımlamaktadır. Bu tanım, görsel-işitsel eserlerin herhangi bir hukuki tanımına sınırlandırma getirmez.

Çoğu eser türü bölümlü (dizi) veya bölümsüz olarak kaydedilebilir.

Çoğu eser türü, yapımın ilk aşamalarında Yapım Aşaması ISAN (In Dev ISAN) numarası ile kaydedilebilir.

Çoğu eser türünün çeşitli versiyonları (türevleri ve gösterimleri), ilgili versiyona özel bir ISAN numarası ile tanımlanabilir.

ISAN numarasının atanabileceği Görsel-İşitsel Eser Türleri:

Reklamlar / Reklam filmi: Tüketicie yönelik ürünler için hazırlanan promosyon malzemeleri, sinemalarda ve tanıtımlarda oynatılan görüntüler de dahil olmak üzere bir ürünü, hizmeti, fikri, kişiyi veya şirketi tanıtan işlerdir. Fragmanlar (bir film ya da televizyon prodüksiyonunun tanıtım reklamları), eserin "ilgili içerik" versiyonu olarak tanımlanabilir.

Uzun Metrajlı Film: Genellikle önce sinemalarda gösterilen ya da doğrudan video formatında yayınlanmış bir çalışmadır.

Televizyon filmi veya Telefilm: Televizyonda yayınlanmaya yönelik kurgusal eserlerdir.

Belgesel: İnsanları, hayvanları, sebzeleri ve bitkileri, olayları veya sanayi süreçlerini gösteren, gerçek bir arşiv veya rapor sunan yapımlardır.

Eğitim Amaçlı Yapımlar: Geleneksel eğitim, kurs, sınıf veya uzaktan eğitim ile sınırlı işlerdir. Bu tür eserler eğlendirmekten ziyade eğitmeye yöneliktir.

Diziler: (Drama, Melodram, TV Dizisi,...) Çeşitli bölümlerden oluşan kurgusal bir eserdir, genellikle aynı ana oyuncuların rol aldığı veya konuların birbiriyle bağlantılı olduğu ve hikayenin bir bölümden diğerine devam ettiği açık uçlu, dram veya komedi türünde televizyon dizisidir.

Kısa Film: Genellikle önce sinemalarda gösterilen ya da doğrudan videosu formatında yayınlanan, orijinal süresi, uzun metrajlı filminden daha kısa olan kurgusal eserdir. Buna kısa animasyon eserleri de dahildir.

Multimedya: Etkileşimli (interaktif) görsel-işitsel eserlerdir.

Haberler: Çeşitli ilgi alanlarına dair güncel gelişmeleri rapor eden görsel-işitsel bir yapımdır. Kurgusal olmayan programlama, raporlama ve güncel olaylara ilişkin yorumlar, genellikle çeşitli muhabirlerden gelen haberler halinde düzenlenir.

Canlı Yayın: Canlı etkinliklerin kaydedildiği, kurgusal olmayan tüm çalışmalardır (spor etkinlikleri ya da kendi türündeki performanslar hariç). Örneğin: siyasi toplantıların geniş kapsamlı yayını, talk show'lar, siyasi tartışmaların canlı kayıtları, seçimler, uzayla ilgili canlı yayınlar, evlilik, cenaze törenleri vb...

Performans: Konserler, dans, müzik, opera, sahne prodüksiyonu, resital, sihirbazlık, sirk, stand-up komedi, hiciv, vodvil (taşlamalı güldürü, varyete tiyatrosu) ve diğer çeşitli sahne oyunlarını içeren, sanatsal bir performansın sergilendiği eserlerdir.

3. ISAN'ın görsel-işitsel eserler ve versiyonlarına uygulanması

Spor Müsabakası: Sporla ilgili program. Spor etkinlikleri hakkında bilgi veren, kurgusal olmayan yapımlardır.

Televizyon Eğlence Programları: Televizyonda yayınlanması amaçlanan ve başka bir tür olarak sınıflanmayan programlardır. Örneğin insanların gündelik yaşamlarını konu alan programlar (reality show), magazin programları, değişik gösteriler (varyete), oyun şovları vb.

Müzik Video Klip: Belirli bir ses kaydıyla ilgili görüntülerin oynatıldığı, kısa, canlı yayın olmayan bir görsel-işitsel prodüksiyondur.

Video Oyunları: Oyuncuların bir hedefe ulaşmak için birbirleriyle etkileşime girebileceği, bilgisayar kontrollü sanal bir evrenden oluşan oyundur.

Derleme: İki veya daha fazla eserin CD, kutulu set, vb. gibi tek bir pakette sunulduğu bir kombinasyondur (örn. South Park Birinci Sezon, Indiana Jones Üçlemesi, vb.). Derlemedeki her eserin kendi ISAN numarası olmalıdır.

Not: * Birbiriyle ilgili eserlerin birlikte paketlenerek satışa sunulan eser (örn. bonus özellikli geleneksel bir DVD veya Blu-ray), ana eserin bir versiyonu olarak kabul edilir. Küçük çalışmaların her biri (örn. bonus özellikler), ana eserin "İlgili İçerik" versiyonu olarak kaydedilir.

* Görsel-işitsel bir eserden alınan klipler veya parçalar, fragmanlar vb. versiyon olarak tanımlanabilir

3.2 BİR GÖRSEL-İŞİTSEL ESERİN VERSİYONLARI

ISAN versiyonu (V-ISAN), halihazırda ISAN ile tanımlanmış bir görsel-işitsel eserin içeriğini veya biçimini etkileyen bazı faktörlerin bir araya gelmesi sonucu oluşan, görsel-işitsel eserin özel bir örneğine (veya versiyonuna) tahsis edilir. Montajda yapılan değişiklikler, altyazı eklenmesi, dublaj, film müziğindeki değişiklikler, içeriğin belirli bir mecraya kaydedilmesi (Film baskısı, Blu-ray, dijital dosya...), teknik özelliklerin değişmesi (HD/SD, 2D/3D, kodlama biçimi...) gibi değişiklikler yeni bir ISAN versiyonu, yani V-ISAN olarak kabul edilir.

Görsel-işitsel eserlerde yapılan ve V-ISAN verilebilecek yeni versiyonlarla sonuçlanan bazı değişiklikler şunlardır:

- Belirli bir dil kanalının kaydındaki değişiklikler veya dil kanallarının kayıtlarının düzenlenmesi (dil seçeneği)
- Altyazı farklılıkları (altyazı versiyonları)
- Belirli görüntü veya ses formatlarındaki değişiklikler, örneğin: geniş ekran/yatay kaymalı (pan-scan), standart çözünürlük/yüksek çözünürlük, 2D/3D, "yüksek kalite"/"düşük kalite" (ör. D1 banttan VHS kasete transfer), görüntü kalitesindeki düşüş
- Kod dönüştürme (örn. AC3'ten MP4 ses kodlamasına geçiş)
- Görsel-işitsel eserlerin fiziksel/dijital taşıyıcısındaki değişiklikler
- Görsel-işitsel eserin belirli bir amaç için montajlanması, örneğin: uzunlukla ilgili düzenlemeler, reklam yerleştirme veya içerikte yaş sınıflandırması nedeniyle yapılan düzenlemeler
- Eserin içeriğini etkileyen, teknik veri akışındaki değişiklikler (örn. arka plan görüntüleri oluşturmak için farklı bir yazılım kullanılması veya altyazı yerleştirmek için dikey karartma aralığı koyulması).
- Görsel işitsel eserin formatındaki ve/veya süresindeki değişiklikler (örn. televizyon yayını için, havayollarında kullanım için veya belirli bir mecranın gereklilikleri için yapılan benzeri değişiklikler)
- Orijinal hali analog olan bir eserin dijitalleştirilmiş versiyonu
- Yönetmen kurgusu;
- Büyük ölçüde kısaltılmış veya montajlanmış bir versiyon;
- Orijinali siyah-beyaz olan bir görsel-işitsel eserin "renklendirilmiş" versiyonu veya orijinali renkli olan bir görsel-işitsel eserin "siyah-beyaz" versiyonu;
- Görsel-işitsel eserin önemli ölçüde yeniden düzenlendiği diğer versiyonları.

3. ISAN'ın görsel-işitsel eserler ve versiyonlarına uygulanması

Aşağıdaki değişiklikler, ayrı bir görsel-işitsel eser veya ISAN versiyonu teşkil etmez:

- * Aynı mecra ve formatta ve kayıt ortamındaki oluşturulan bir kopya (örneğin bir banttan başka bir banda aktarılan kopya)
- * Eseri tanımlayan meta verilerdeki bir değişiklik
- * Görsel-işitsel eserin kullanımıyla ilgili fiyat veya ücretlerdeki değişiklik

Versiyonlar ancak orijinal eserin halihazırda verilmiş bir ISAN numarası varsa oluşturulabilir. Versiyonlar 3 tipte olabilir:

* **Görsel-işitsel eserlerin türevleri (Varyant);** yaratılan entelektüel eserin doğasını önemli ölçüde değiştirmeyen, görsel-işitsel işlerdeki içerik değişiklikleridir (yeni/farklı bir entelektüel eserin yaratılmasıyla sonuçlandığı takdirde yeni bir ISAN numarası tahsis edilir). Bu tür değişiklikler şunlardan biri veya birkaçının birleşimi olabilir: yeni kurgu , altyazı eklenmesi, dublaj, film müziğinde değişiklikler, vb... Türevler genellikle soyut şeylerdir, zira fiziksel veya dijital bir ortama basım yapılmaz (aşağıdaki manifestasyon maddesine bakın).

* **Görsel-işitsel eserin (veya bir türevinin) tespiti (Manifestasyon),** görsel – işitsel bir eserin veya eserin türevinin fiziksel bir mecraya (film baskısı, teyp, dijital dosya) kaydedilmesidir. Gittikçe daha fazla sayıda görsel-işitsel eser fiziksel olmayan mecralara (sabit bir fiziksel taşıyıcı olmayan) kaydedildiğinden tespitler fiziki olmayan dosyalarda olduğu gibi, dijital varlıklar şeklinde olabilir. Bir tespit ancak ortada görsel-işitsel bir eser varsa söz konusu olabilir. Tespitler ISAN'da eserin sahip olduğu teknik detaylar (HD/SD, 16:9 /4:3, 2D/ 3D, vb.) veya tespit edilen mecra (Blu-ray, Film Baskısı, DVD, Windows Media Dosyası, vb.) gösteren bir dizi meta-veri ile tanımlanır.

* **İlgili İçerik veya Öğeler:** ISO 15706-2, bir görsel-işitsel eserin versiyonları ile yakından ilişkili olan veya onlardan türetilen diğer içeriklere ISAN versiyonunun uygulanmasını sağlar. Özellikle de bu içerik toplu dağıtım için tasarlandığında (örneğin yayın) ve bu içeriğin mevcut bir ISAN veya ISAN versiyon numarasıyla daha geniş kapsamda tanımlanması gerektiğinde kullanılır. Bu ilgili içerikler şunlar olabilir:

- Yayınlanan bir görsel-işitsel eserden alınan bir müzik parçası
- Tanımlayıcı bir ses parçası
- İşitme engelliler için altyazı,
- Çoklu sistem ses kanalları
- Görsel-işitsel bir eserin müziklerinden oluşturulan cep telefonu zil tonu
- Görsel-işitsel eserden bir alıntının veya eserin tamamının dijital parmak izi
- Görsel-işitsel eserin müziğinden bir alıntının veya müziğin tamamının dijital parmak izi
- Görsel-işitsel bir eserin afişi
- Görsel işitsel eserlerin derlendiği kutulu setler vb...

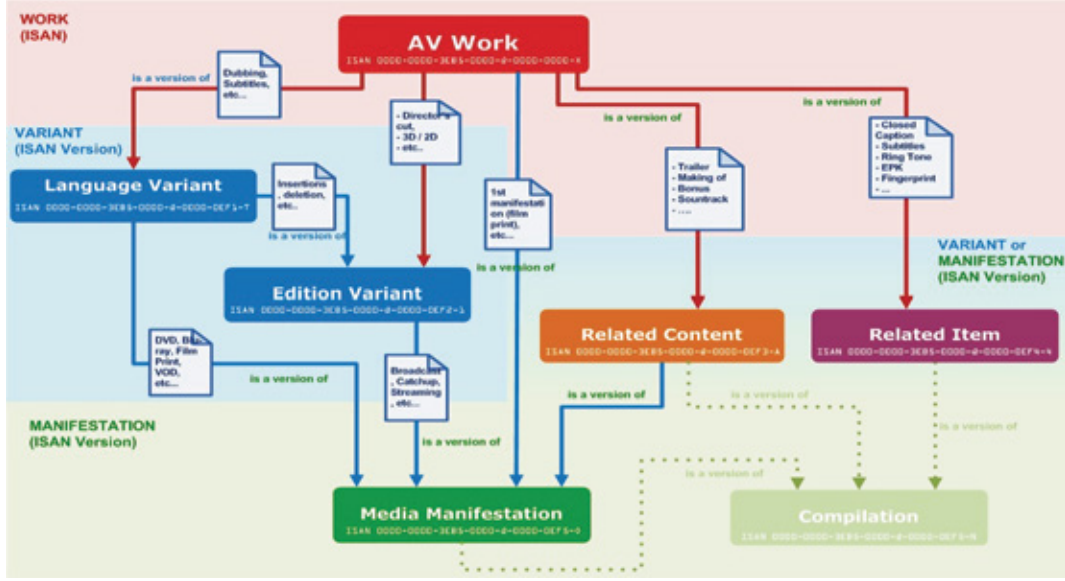
ISAN eserleri ve versiyonları arasındaki ilişki

ISAN tanımlayıcısı iki ana kısımdan oluşan 24 haneli bir sayıdır:

- * İlk 16 basamak, ISO 15706-1'e göre görsel-işitsel eserin kimliği olarak tanımlanmıştır.
- * Sonraki 8 basamak ise ISO 15706-2'ye göre versiyon kimliği olarak tanımlanmıştır.

Eser ile versiyon arasındaki ilişki ISAN tanımlayıcısında doğal biçimde içerilir. Bir eserin tüm versiyonları için ilk 16 hane aynıdır. ISAN'ın sadece son 8 basamağı bir versiyondan diğerine değişiklik gösterir. Bir görsel-işitsel eserin versiyonları arasındaki farklar ve aralarındaki ilişki (varsa), bu ISAN Sicilinde her versiyonun kendi meta verileri ile tanımlanır. Aynı görsel-işitsel çalışmanın farklı versiyonları, ISAN Sicilinde FRBR tabanlı modellere (örneğin EN15907) uyması veya aşağıdaki şemada gösterildiği gibi diğer hiyerarşileri etkinleştirebilmesi için birbirine bağlanabilir:

3. ISAN'ın görsel-işitsel eserler ve versiyonlarına uygulanması

3.3 DİZİ VEYA BÖLÜMLER HALİNDEKİ GÖRSEL-İŞİTSEL ESERLER

ISAN sisteminin amaçları doğrultusunda, görsel-işitsel dizi eserler ve bunların bölümleri geniş kapsamlı olarak tanımlanabilmektedir.

ISAN numarasının "bölüm" kısmında yer alabilecek herhangi bir ardışık sayı, o bölümün çekildiği veya yayınlandığı sırayı ifade etmez.

Dizi birbirleriyle ilişkili münferit bölümleri olan görsel işitsel bir eser olarak üretilir. Genellikle dizinin bütününe tek bir adı vardır.

Dizi eserlere verilebilecek bazı örnekleri şunlardır:

- Belirli aralıklarla yayınlanmak üzere bölümler halinde çekilen her türden genre (televizyon) dizisi;
- Günlük / haftalık talk-showlar, haber bültenleri, spor müsabakaları vb.;
- Günlük veya düzenli haber yayınları;

Aşağıdakiler verilen örnekler ise dizi eser olarak kabul EDİLMEZ.

- Uzun metrajlı bir filmin devam filmleri (örn. "Rocky IV");
- Tek bir görsel-işitsel eserin parçalar halinde yayınlanması ; (Bu ayrı ayrı yayınlanan kısımlar görsel-işitsel eserin versiyonları ile olarak tanımlanabilir.)
- Yıllık olarak düzenlenen bir etkinliğin yayını (örn. Yılbaşı Gecesi özel programı veya yıllık Akademi Ödülleri töreni).

3. ISAN'ın görsel-işitsel eserler ve versiyonlarına uygulanması

3.4 BİR GÖRSEL-İŞİTSEL DİZİ ESERİN MÜNFERİT BÖLÜMLERİNİN SİSTEME KAYDEDİLMESİ

Bir dizideki her bir bölümün veya bölümler halinde çekilen diğer görsel-işitsel eserlerin kendi "bölümsel" bağımsız ISAN numarası olmalıdır. Diziler, ISAN numarasının kök kısmı ile, yani ilk 12 hanesiyle tanımlanır ve bu kısım o dizinin tüm bölümleri için aynıdır. Sezonlar gibi bölüm grupları bir ISAN ile tanımlanmaz, bunun yerine her bölüm için grup bilgisi (yani sezon numarası), bölüm meta verileri içindeki "Sezon numarası" alanında tanımlanır.

Bir dizinin tamamını veya bir sezonunun tamamını kapsayacak şekilde tek bir ISAN numarası atanamaz.

Bir dizinin ISAN numarasının kök kısmı (ilk 12 hane) ile arama yaptığınızda, ISAN sisteminde dizinin meta verisine erişebilirsiniz. Örneğin "Orange is the New Black"

www.isan.org/lookup/ISAN 0000-0003-BCB4 (sadece ilk 12 hane)

Serial Header Information 0000-0003-BCB4		
ORANGE IS THE NEW BLACK		
Title information		
Title	Language	Original
ORANGE IS THE NEW BLACK	ENG	Yes
Overview		
Seasons registered: 2+	Episodes registered: 34	From 2014 to 2014
Recurring Director(s):	Recurring Actor(s):	Full list of episodes
Jenji Kohan Allison Anders Phil Abraham	Taylor Schilling Jason Biggs Laura Prepon	

24 haneli ISAN numarası ile arama yaptığınızda ise, ISAN sistemi bölümün meta verisini verir.

Örnek: "Hazır değildim" isimli bölüm (1. Sezon)

www.isan.org/lookup/ISAN 0000-0003-BCB4-0002-T-0000-0000-0

(aynı kök, fakat 24 hanenin tamamı sorgulanıyor)

3. ISAN'ın görsel-işitsel eserler ve versiyonlarına uygulanması

ISAN 0000-0003-BCB4-0002-T-0000-0000-O			
I WASN'T READY (2013 - 51 min)			
Title information			
Is episode from : ORANGE IS THE NEW BLACK (ENG)			
Title		Language	Original
I WASN'T READY		ENG	Yes
Core information			
Type	Series	Kind	Live Action
Year of reference	2013	Year of 1st publication	
Duration	51 min		
Color Kind	Color	Episode Number	1
Composite	No	Season Number	1
Production information			
Coproduction	No		
Production companies	Lionsgate Television Tilted Productions		
Countries of reference	United States Production		
Original languages	English		
Participants information			
Type	Firstname / Lastname		
Director	Michael Trim		
Actor	Jason Biggs		
Actor	Taryn Manning		
Actor	Laura Prepon		
Actor	Taylor Schilling		
Creator	Jenji Kohan		
Relationships			
Series: ORANGE IS THE NEW BLACK - SHID 0000-0003-BCB4			
Work : I WASN'T READY - ISAN 0000-0003-BCB4-0002-T-0000-0000-O			

* Bir dizinin ilk bölümü ISAN sistemine kaydedilirken, dizinin adı belirtilmelidir. Tüm açıklayıcı bilgilerle birlikte ilk referans bölüm oluşturulur.

* Eklenen her bölüm kaydı için açıklayıcı bilgiler, en son kaydedilen bölümden otomatik olarak aktarılır, ki bu da kayıt sürecini kolaylaştırır, zira sadece bölümden bölüme değişen bilgilerin eklenmesi yeterli olur; örneğin bölümün adı, yeni oyuncular vb.

* Bölümlere ayrılmış eserlerin tanımlayıcı bilgileri, Sezon ve Bölüm detayları haricinde, bölümlere ayrılmamış olan eserlerle aynıdır.

3. ISAN'ın görsel-işitsel eserler ve versiyonlarına uygulanması

3.5 KARMA ESERLER VE BİLEŞENLERİ

Karma eser, diğer görsel-işitsel eserleri veya alıntılarını içeren, ancak bu içeriklerin her birinin, karma eserin tamamıyla kıyaslandığında kayda değer düzeyde olmadığı bir görsel-işitsel eserdir.

Karma bir görsel-işitsel eserin, bileşenleri için verilmiş olabilecek herhangi bir ISAN'dan bağımsız olarak kendi ISAN numarası vardır.

Karma eserlere örnekler:

- * animasyonlu çizgi film parçaları veya diğer film kliplerini içeren bir uzun metrajlı film;
- * önceden çekilmiş uzun metrajlı filmlerden görüntüler içeren bir televizyon programı;
- * başka televizyon dizilerinin bölümlerinden görüntüler içeren bir televizyon bölümü.

Derlemeler daima karma eserlerdir. Şu tür işler karma eserler DEĞİLDİR:

- * bir uzun metrajlı film içindeki belirli bir sahne (ilgili sahnenin ayrı bir eser olarak bağımsız olarak dağıtılması planlanmıyor ise);
- * tekli görüntülerin bir araya getirilmiş montajı.

Karma bir eser için kayıt sahibinden, bu karma eseri oluşturan her görsel-işitsel çalışmanın ISAN numarasını da temin ederek sisteme tanımlaması istenir.

3.6 GÖRSEL-İŞİTSEL ESER VERSİYONLARININ KAYIT EDİLMESİ

ISAN'a kayıtlı bölümlere ayrılmış veya tekil görsel-işitsel eserlerin tüm türevleri veya tespit edildiği nüshaları bir ISAN versiyon numarasıyla (VISAN) sisteme tanımlanabilir.

Belirli bir görsel-işitsel esere ait sonsuz sayıda versiyon olabilir. Görsel-işitsel eserin benzersizliği, ISAN numarasının ilk 16 basamağıyla tanımlanır: bir eserin tüm versiyonlarının bu ilk 16 basamağı aynıdır.

Versiyon daima bir "kaynak esere" bağlıdır. Diğer bir deyişle, versiyon bir kaynak eserden türetilir. ISAN sisteminde versiyonun da farklı versiyonları da söz konusu olabileceğinden kimi zaman kaynak eserin kendisi de bir versiyon olabilir (ve onun bağlı olduğu kendi kaynak eseri de bir eser veya bir versiyon olabilir). versiyon ile "kaynak eserin" ISAN numaralarının ilk 16 basamağı her zaman için aynıdır. ISAN Sicilinde, görsel-işitsel eserin versiyonları hiyerarşik biçimde listelenir versiyonun yalnızca bir "kaynak versiyonu" olabilir. Versiyonların kendilerine bağlı çeşitli "bağlantılı versiyonları" bulunabilir. ISAN numarası tahsis edildiğinde, eser ve versiyonları arasındaki hiyerarşi otomatik olarak oluşturulur.

Dizi - Bölüm - Versiyon ilişkisine bir örnek:

Relationships
▼ Serie: GOSICK - SHID 0000-0002-C5DD
▼ Work : 黒い死神は金色の妖精を見つける - ISAN 0000-0002-C5DD-0001-H-0000-0000-N
:: Current Version : 黒い死神は金色の妖精を見つける ISAN 0000-0002-C5DD-0001-H-0000-0003-H - Media - is media fixation of

Proje geliştirme aşamasındaki işlere verilen ISAN numarasına (In-development ISAN) Versiyon ISAN (VISAN) numarası tahsis edilemez. Versiyon numarası ancak, proje aşamasından çıkıp eser haline dönüşen ve aktif hale gelen eserlere verilebilir.

Versiyonlar için ISAN tahsisi hakkında detaylı bilgiler [ISAN Data Fields](#) belgesinde yer almaktadır.

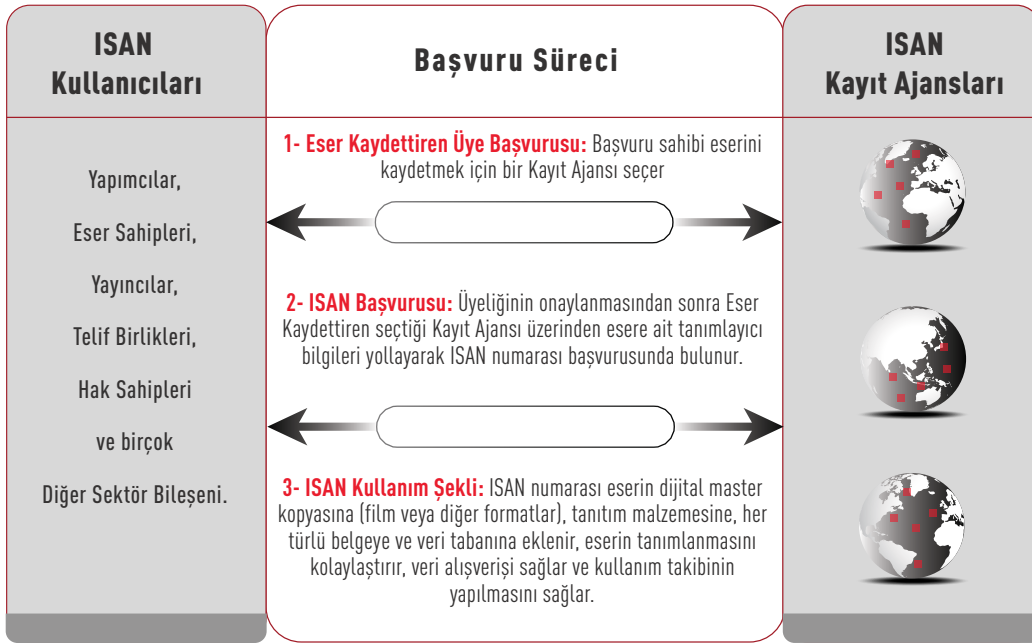
ISAN Kaydı

---

4. ISAN Kaydı

4.1 ISAN'A "ESER KAYDETTİREN ÜYE" OLMA BAŞVURUSU

Sadece görsel – işitsel endüstriden profesyoneller ISAN'a içerik kaydedebilir. Kayıt yaptırmak isteyenlerin tercih ettikleri yetkili ISAN kayıt kuruluşuna başvuruda bulunmaları gerekmektedir. Görsel-işitsel eserlere ISAN numarası alan kullanıcılar, söz konusu eserlerin yapımcıları, yapımcıların yetkili vekili (örneğin satış acentası ve/veya distribütör), ya da uygun başka bir tüzel kişi ya da birey olabilir. ISAN Versiyonları için ise kayıt sahipleri, bir eserin belirli bir versiyonunu belirli bir amaç için özel olarak tanımlaması gereken herhangi bir endüstri profesyoneli olabilir. Kayıt yaptırmak isteyen her adaydan, tüm tanımlayıcı bilgilerinin (meta veriler) doğruluğunu temin edebildiği görsel-işitsel eserler için ISAN başvurusunda bulunması talep edilir.

Yetkilendirilmiş ISAN Kayıt Kuruluşlarının listesi ISAN web sitesinde bulunabilir
(www.isan.org/agencies/appointed.html).

Bir sefere mahsus olarak ilk kayıt esnasında başvuru sahipleri, endüstri mensubu olduklarına dair destekleyici belgeler de dahil olmak üzere gerçek ve doğrulanabilir bilgiler sunmalıdır. Örneğin:

- Yetkili Kayıt Kuruluşu tarafından bilinen bir meslek birliğine kayıtlı olmak,
- Yetkili Kayıt kuruluşu tarafından tanınan bir meslek birliğinin başvurana kefil olması,
- Sektörde geçmişte veya halihazırda faaliyet gösterdiğinin ıspatlanabilir beyanı (örneğin, bir kamu kurumu tarafından fon sağlanmış olması)

"Eser Kaydettiren Üye" statüsünü elde edenler daha sonra bağlı oldukları yetkili kayıt kuruluşlarına ISAN hizmetleri (kayıt ve arama yapma) için çevrimiçi olarak başvurabilirler.

---

4. ISAN Kaydı

Kaydettiren statüsündeki ISAN kayıt sahipleri için aşağıdaki kurallar geçerlidir:

- Bir yetkili kayıt kuruluşu kaydettiren üye olamaz.
- Kaydettiren üye yalnızca bir yetkili kayıt kuruluşunda akredite olabilir. Ancak kaydettiren dilediği zaman cs@isan.org adresinden kayıt kuruluşunu değiştirmeyi talep edebilir.
- Kaydettiren üye tüzel veya gerçek bir kişi olabilir.
- Kaydettiren üyelik statüsü bir kişiden (veya şirketten) diğerine devredilemez.
- Kaydettiren statüsü, ISAN kurallar dizisinin ciddi ihlali nedeniyle bir kayıt kuruluşu tarafından reddedilebilir veya askıya alınabilir.
- Reddedilen başvuru sahibi veya statüsü iptal edilmiş ya da askıya alınmış kaydettiren üye, Cs@isan.org adresinden yazılı olarak ISAN Uluslararası Ajansına itirazda bulunabilir (ve bu başvuruları ivedi bir şekilde incelenir).
- ISAN'a içerik kaydettirmeyen ancak ISAN Sicilinde eser aramak veya bir ISAN numarasıyla ilgili tanımlayıcı bilgileri çözümlenmek/aramak isteyen bir kurum veya kişi, atanmış herhangi bir Yetkili Kayıt Ajansından "Yararlanıcı Üye" erişimi alabilir.

4.2 GÖRSEL-İŞİTSEL ESERLERİN TANIMLANMASI İÇİN ISAN BAŞVURUSUNDA BULUNMA

ISAN başvurusunun, görsel-ışitsel eserin yapım sürecinin en başında yapılması en ideal yöntemdir. Ancak eser kaydettirenler, gerekli tanımlayıcı bilgilerin mevcut olması ve bu bilgilerin ileride değişmeyeceğinin bilinmesi ve ilgili görsel-ışitsel esere önceden bir ISAN numarası verilmemiş olması koşuluyla, prodüksiyon sırasında veya sonrasında herhangi bir zamanda ISAN numarasına başvurabilir.

ISAN kaydı sırasında eser kaydettirenden eser veya versiyona ait gerekli tanımlayıcı bilgileri vermesi istenecektir.

ISAN numaraları, açıklayıcı bilgilerle birlikte değişmeyen kalıcı bir kayıt olarak ISAN Sicilinde saklanır ve internet üzerinden her zaman için erişilebilir.

Aşağıda "Rüzgar Gibi Geçti" filmi için bir ISAN kaydı örneği yer almaktadır.

4. ISAN Kaydı

Title information			
Title		Language	Original
Gone with the wind		ENG	Yes
Autant en emporte le vent		FRE	No
E o vento levou		POR	No
Lo que el viento se llevo		SPA	No
Via col vento		ITA	No
Vom winde verweht		GER	No

Core information			
Type	Feature Film	Kind	Live Action
Year of reference	1939	Year of 1st publication	1939
Duration	222 MIN		
Colour	Yes		
Composite	No		

Production information	
Coproduction	Yes
Production companies	Mgm Selznick International Pictures
Countries of reference	United States
Original languages	English

Participants information	
Type	Firstname / Lastname
Producer	David O Selznick
Director	Victor Fleming
Actor	Olivia De Havilland
Actor	Clark Gable
Actor	Leslie Howard
Actor	Vivien Leigh

7 V-ISAN: Hide them

ISAN 0000-0000-3ABD-0000-Z-0000-0001-4	Gone With the Wind - BDx1 (Bonus Disc)	ENG (Original)	
ISAN 0000-0000-3ABD-0000-Z-0000-0002-2	Gone With the Wind - BD02DIM1	ENG (Original)	
ISAN 0000-0000-3ABD-0000-Z-0000-0003-Z	Gone With the Wind - BD01DIM1	ENG (Original)	
ISAN 0000-0000-3ABD-0000-Z-0000-0004-X	Gone With the Wind 4 BDx1 (Bonus Disc) V2	ENG (Original)	
ISAN 0000-0000-3ABD-0000-Z-0000-0005-V	Gone With the Wind 4 BD01DIM1 V2	ENG (Original)	
ISAN 0000-0000-3ABD-0000-Z-0000-0006-T	Gone with the wind	ENG (Original)	
ISAN 0000-0000-3ABD-0000-Z-0000-0007-R	Via col vento	ITA (Translated)	

ISAN numarası anlık olarak oluşturulabilir. Sistem, başvurusu yapılan eserin önceden ISAN Siciline kaydedilmiş olabileceğini algıladığında bir takım gecikmeler olabilir. Bu gibi durumlarda sistem, yeni bir ISAN numarası tahsis edilip edilmeyeceğini değerlendirmek için, kaydettiren (veya yetkili kayıt kuruluşu) tarafından bir teyit verilmeye kadar kayıt işlemini durdurur.

Mükerrer kayıt oluşumunu önlemek, kayıt işlemi sırasındaki en önemli ve karmaşık görevlerden biridir.

---

4. ISAN Kaydı

4.3 GÖRSEL-İŞİTSEL ESERLERİN VERSİYONLARININ TANIMLANMASI İÇİN ISAN BAŞVURUSUNDA BULUNMA

Görsel-işitsel endüstride faaliyet gösteren her profesyonel, bir kayıt kuruluşunca ISAN versiyon kaydı sahibi olarak tanımlanabilir ve ISAN versiyon numaraları tahsis edilme hakkına sahip olabilir.

ISAN'a kayıtlı, bölümlerden oluşan veya oluşmayan görsel-işitsel eserlerin tüm türevleri (varyant) veya tespitleri (manifestasyon) ISAN versiyonu yani V-ISAN ile tanımlanabilir.

Görsel-işitsel eserlerin versiyonları ancak, ilgili görsel-işitsel esere önceden geçerli bir ISAN tahsis edilmişse sisteme kaydedilebilir.

Versiyonlar, bir görsel-işitsel eserin ticari yaşam döngüsündeki herhangi bir zamanda tahsis edilebilir.

ISAN versiyon numarasına başvururken kaydettirenden, versiyonların ISAN'a kaydolması için gerekli tanımlayıcı bilgileri sunması istenecektir.

Açıklayıcı bilgiler ve ISAN tanımlayıcıları, kalıcı ve değişmez bir kayıt olarak ISAN Sicilinde saklanır ve daima internet üzerinden erişilebilir

Ev video (Home Video) versiyonu için bir ISAN versiyon kaydı örneği aşağıda verilmiştir:

4.4 “PROJE AŞAMASINDA ISAN” BAŞVURUSU (IN-DEVELOPMENT ISAN)

In-Development ISAN geliştirme aşamasındaki bir görsel-işitsel proje için tanımlanan ISAN numarasıdır.

“Proje aşamasındaki ISAN numarası” (In-development ISAN) esere ilişkin kesin tanımlayıcı bilgileri vermeden oluşturulur. Bu tanımlayıcı meta veriler kesinleştiğinde ISAN Siciline gerekli bilgiler kaydedilir. Bu nedenle, tüm meta veriler sağlanıp doğrulaması yapılmaya kadar Proje ISAN numarası (In-Development ISAN) henüz “geçerli” bir ISAN tanımlayıcısı değildir. Kaydettiren tarafından esere ilişkin tüm bilgiler tanımlanıp doğrulandığında In-Development ISAN numarası geçerli bir ISAN Numarasına dönüştürülür.

Proje Aşamasında oluşturulan ISAN (ve varsa meta verileri) ISAN sicilinde saklanır, ancak bu meta verilere yalnızca kaydettiren erişilebilir. Kaydettiren dışında herhangi bir kimse sistemde arama yaptığında kayıt yalnızca “Proje aşamasında” statüsünde görünür, projeye ait meta veriler gösterilmez. “In-Development ISAN” etkinleştirildikten sonra normal bir ISAN'a dönüşür ve sistemde herkesin ilgili meta verilere erişebileceği bir duruma gelir.

ISAN Sicilinde Arama Yapma ve ISAN'ı Çözümleme

---

5. ISAN sicilinde arama yapma ve ISAN'ı çözümleme

5.1 GÖRSEL-İŞİTSEL ESERLER

ISAN Sicili, görsel-ışitsel eserler ve versiyonları ile ilgili ISAN numaralarını ve bunlara ait tanımlayıcı bilgileri (meta veriler) depolar. Dört tip kullanıcı, ISAN Sicilinde eserleri ve versiyonlarını arama veya ISAN numaralarını arama ve araştırma hakkına sahiptir:

- Kayıtsız yararlanıcı
- Kayıtlı yararlanıcı
- Destekçi yararlanıcı
- Eser kaydettiren

5.2 KAYITSIZ YARARLANICI

Kayıtsız yararlanıcı , ISAN sistemine kayıt olmadan ISAN Sicilinde arama yapan kişidir.

Arama <http://www.isan.org/lookup/> adresinde herkese açıktır ve ISAN sistemine kayıt olunmasına gerek yoktur. Kayıt olmadan yapılacak aramalar , eser adı ile yapılan manuel sorgular ve ISAN (veya V-ISAN) aramaları ile sınırlıdır, bu tip arama sonuçlarında yalnızca temel açıklayıcı bilgiler yer alır.

Kayıtsız yararlanıcı iki tür sorgulama yapabilir:

- * Bir ISAN numarasını sorguladığında sistem, söz konusu ISAN numarasının ait olduğu eser ve varsa ilişkili versiyonları için temel açıklayıcı bilgilerle yanıt verir.
- * Bir eser adı ile arama yapıldığında sistem, bir sonuç listesi verir. Her olası sonuç için ISAN numarasıyla birlikte temel açıklayıcı bilgiler de yer alır.

Açıklayıcı bilgilerin tamamına ulaşmak isteyen veya daha karmaşık arama kriterleri olan kullanıcıların, bir ISAN yetkili kayıt kuruluşu aracılığıyla ISAN sistemine kaydolmak suretiyle kayıtlı yararlanıcı olmaları gerekir.

5.2 KAYITLI YARARLANICI

Kayıtlı yararlanıcı, yetkili bir ISAN kayıt kuruluşu aracılığıyla ISAN sistemine kaydolmuş olan herhangi bir tüzel veya gerçek kişidir. Kayıtlı yararlanıcı ISAN internet uygulamasında oturum açtıktan sonra iki tür arama yapabilir:

- * Kayıtlı yararlanıcı bir ISAN numarasını girerek arama yaptığında eserlere veya versiyonlarına ait tanımlayıcı bilgilerin **tamamına** erişir.
- * Tanımlayıcı bilgilerin bir kısmını/herhangi birini girerek ISAN Sicilinde arama yapabilir ve ilgili ISAN veya V-ISAN numaralarına ulaşabilir.

Kayıtlı yararlanıcılar, birleşik arama kriterleri kullanabilir ve tanımlayıcı bilgilerin tümüne erişebilirler.

5.3 DESTEKÇİ YARARLANICI

Destekçi yararlanıcı, ISAN Sicilinin güncellenmiş kopyalarını edinmek veya **ISAN API** üzerinden ISAN Siciline erişerek arama yapmak, çözümleme yapmak ve/veya toplu ISAN öğrenme hizmetleri (katalog eşleştirme) için yetkilendirilmiş olan ve ISAN sisteminde bu şekilde kayıtlı olan bir tüzel veya gerçek kişidir.

Bir destekçi yararlanıcı , ISAN Sicilinin yönetimi ve bu hizmeti sunmak için yapılan masrafları karşılamaya yardımcı olan (maliyet kurtarma esasına dayalı) bir katkı ücreti öder. Destekçi yararlanıcı olmak için, başvuru sahibi önce ISAN-IA'ya veya temsilcilerine (yetkili kayıt kuruluşları) kaydolmalıdır.

Anlaşmanın türüne bağlı olarak, bir destekçi yararlanıcı: **ISAN API** üzerinden Sorgu/Arama yapabilir, **veya** ISAN Sicilinin planlı güncellemelerini içeren kopyalar edinerek Sicili kullanabilir ve yerel kopyasını edinebilir, **veya** ISAN yayım aracına (dosya tabanlı veya API) erişerek kullanabilir; böylelikle görsel-ışitsel kataloğunu, ISAN Sicili ile toplu olarak eşleştirerek ilgili ISAN numaralarını edinebilir ve bunları saklayabilir ya da yeniden kullanabilir.

5.4 KAYDETTİREN KULLANICILAR

Kaydettiren kullanıcılar sadece görsel-ışitsel eserleri veya versiyonları kaydettirmekle sınırlı olmayıp aynı zamanda kayıtlı okuyucular gibi ISAN Sicilinde sorgulama /arama da yapabilirler.

ISAN numarasının görsel-ışitsel esere veya versiyonuna sabitleenmesi

---

---

6. ISAN numarasının görsel-ışitsel esere veya versiyonuna sabitlenmesi

---

ISAN numarası, görsel-ışitsel eserin ana kopyasına ve ondan türetilen müteakip kopyalara ve versiyonlara kalıcı olacak şekilde eklenmelidir. .

Dijital formatlardaki görsel-ışitsel içerikler için, ISAN eserin bizzat kendi içine kodlanabilir. Dijital formda kullanılan görsel-ışitsel görüntü standartlarının birçoğu ISAN ile uyumludur. Örneğin: MPEG, Windows Media Format, DVB, ATSC, Blu-ray (AACs), UltraViolet, Dijital Sinema (DCI), MXF, BXF, Elektronik Program Kılavuzları (Açık EPG, TV Anytime) vb.

Analog formatlardaki görsel-ışitsel içerikler için ISAN'ın;

- Asıl kopyalara veya asıl kopyaları muhafaza eden sahip kurumlar kayıtlarında eserlere kalıcı olarak sabitlenmesi
- Görsel-ışitsel eserin ön ve/veya kapanış jeneriğinde görünür olması tavsiye edilir.

Ayrıca ISAN numarasının, görsel-ışitsel eserle birlikte dağıtılan tüm ticari ve teknik belgelerde de yer alması tavsiye edilir.

ISAN numarası, bir görsel-ışitsel içerikte, etiketlerde, teknik ve ticari nitelikteki belgelerde, ambalajlarda veya başka bir yerde basılı olarak kullanılması durumunda veya başka bir şekilde görüntülendiğinde, diğer ürün numaralarından ayırt edilebilmesi için başında "ISAN" kelimesi yer almalıdır. Farklı alfabelerin yazı karakterleri kullanılsa bile "ISAN" harfleri Latin alfabesinde yazılmalıdır.

ISAN numarasının doğru yazıldığından emin olmak için aşağıdaki kurallara uyulmalıdır:

- Tüm rakamlardan önce "ISAN" sözcüğü yer almalı ve ardından bir boşluk bırakılmalıdır;
- 16 haneli ISAN, her biri bir boşluk veya tire ile ayrılmış ve sonrasında bir kontrol karakteri olan 4 basamaklı 4 parçaya ayrılır;
- Sonrasında gelen 8 haneli versiyon kısmı, her biri bir boşluk veya tire ile ayrılmış ve sonrasında bir kontrol karakteri olan 2 basamaklı 4 parçaya ayrılır;

Bu kurallar yalnızca ISAN'ın doğru yazıldığından emin olmak için görsel bir yardım sağlamayı amaçlamaktadır; herhangi bir rakam, birim veya karakter özel bir anlam taşımaz.

ISAN ile uyumlu ana standartlara ve uygulamalara <http://www.isan.org/resources/> adresinden erişilebilir.

ISAN'ın Uçtan Uca televizyon (End to End) dağıtımında nasıl taşındığı konusunda ve Windows Medya Teknolojilerinde ISAN'ın uygulanması hakkında daha fazla bilgi için bkz:

http://www.isan.org/docs/ISAN_in_Windows_Media.pdf

ISAN Siciline Erişim

---

7. ISAN Siciline Erişim

ISAN ve ilgili meta veriler ISAN Sicilinde saklanır. Kayıt, danışma ve aramalar (çözömlmeler) için bu sicile 7 gün 24 saat çevrimiçi olarak erişilebilir. ISAN Sistemi, altyapısı ve uygulaması, Cenevre'de (İsviçre) son teknoloji ürünü bir tesiste bulunmakta ve yönetilmektedir; buradan yılın 365 günü 24 saat boyunca izleme, güvenli internet bağlantısı ve haftalık ve günlük yedekleme ile güvenli bir ortamda hizmet vermektedir. ISAN uygulaması tamamen ölçeklenebilir ve geliştirilebilir bir uygulamadır, en yeni Java ve Oracle teknolojileri üzerine kurulmuştur ve ISAN-IA'nın mühendisleri ve harici servis sağlayıcıları tarafından bakımı yapılmakta ve geliştirilmektedir.

ISAN Sicilinde aşağıdaki yöntemlerle kayıt ve sorgu/arama yapılabilir:

- **Çevrimiçi, çok dilli**, web tabanlı bir **kullanıcı arayüzü**.
- **Çevrimiçi Rest API**, üçüncü tarafların (örn. yayıncılar, stüdyolar, dijital platformlar, vb.) kendi sistemleri ile ISAN Sicili arasında arayüz oluşturmalarını sağlar.
- **Toplu eser işleme**: Geniş kataloglar yeni ISAN numaraları almak için kayıt yaptırmak veya mevcut ISAN numaralarıyla meta veri eşleşmesi yapabilmek için toplu olarak işlenirler. Toplu işleme sırasında meta veriler sistem düz dosyalar veya XML dosyaları olarak verilir. ISAN sistemi Excel/CSV ve XML dosyaları destekler özelliğe sahiptir. XML dosyaları ISAN Rest API ile aynı ISAN XML şemalarını kullanır.
- **ISAN Sicili anlık görüntüleri**: Sicilin güncel anlık görüntüleri, destekçi yararlanıcılar tarafından kısıtlı kopyalanarak kullanıma açıktır (sicilin kısıtlı kopyası üzerinden ISAN'a eser kayıt ettirilemez!).

Daha fazla bilgi için ISAN-IA (cs@isan.org) veya ISAN kayıt kuruluşunuz ile temasa geçin.

